

**A *BARBATULA BURESCHI* DRENSKY, 1928, (FAM. BALITORIDAE)
ELSŐ ELŐFORDULÁSA SZERBIÁBAN**

**THE FIRST RECORD OF *BARBATULA BURESCHI* DRENSKY, 1928,
(FAM. BALITORIDAE) IN SERBIA**

SIPOS Sándor¹, KOSTOV Vasil², MILJANOVIĆ Branko¹

¹Természettudományi és Matematikai Egyetem, Biológia és Ökológiai Tanszék,
Újvidék, Szerbia, *sipos.sandor@freemail.hu*
(Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju,
Novi Sad, Srbija),

²Szent Cirill és Metód Egyetem, Állattenyésztési Intézet,
Halászati Kutatóközpont, Szkopje, Macedónia
(Univerzitet "Sv. Ćirilo i Metodije", Institut za stočarstvo,
Istraživački centar za ribarstvo, Skoplje, Makedonija)

Kulcsszavak: Vardar vízrendszere, Pčinja folyó, terjedés

Keywords: water system of Vardar, Pčinja River, dispersion

Összefoglalás

A Barbatula bureschi Drensky, 1928, az Égei- tenger vízgyűjtő területének a hala, amely egyaránt megtalálható a Vardar (Axiósz), a Sztruma (Strymon) és a Meszta (Nestos) folyóban. A Vardar felső szakaszán csak az utóbbi évtizedben vált gyakorivá.

Szerbiában a faj jelenlétét már korábban is valószínűnek tartották, de bizonyító példánya csak 2007 júliusában került elő a Vardar egyik bal oldali mellékfolyójából, a Pcsinya (Pčinja) folyóból. A bizonyító példány teljes testhossza (TL) 65.75 mm, standard testhossza (SL) 56.30 mm volt.

Az elmúlt egy hónap alatt több példánya is előkerült a Pcsinya szerbiai szakaszán, ami egyértelműen azt bizonyítja, hogy a faj fölfelé terjeszkedik a folyón.

Summary

The Barbatula bureschi Drensky, 1928 is a native species of the Vardar (Axios), the Struma (Strymon) and the Mesta (Nestos) River of the Aegean Sea Basin. In past ten years it has been found frequently in the Upper-Vardar River.

No records from Serbia have been published until now.

The first specimen of Barbatula bureschi was caught in Serbian part of the Pčinja River, left tributary of the Vardar River, in July of 2007.

The total length of the body of the caught specimen is (TL) 65.75 mm, and the standard length is (SL) 56.30 mm.

According to the previous investigations of distribution pattern, this species is quickly expanding his range.

A Barbatula bureschi Drensky, 1928, az Égei-tenger vízgyűjtő területének a endemikus halfaja, amely egyaránt megtalálható a Vardar (Axiósz), a Sztruma (Strymon) és a Meszta (Nestos) folyóban (Šedivá és munkatársai 2006).

A Vardar folyó macedóniai szakaszán 1999-ig nem észlelték (Georgiev, 2000, 2004), 2004-ig Nogaevci környékig terjedt (Smith & Darwall, 2006). Kostov elmondása szerint 2006 elején már a Pcsinya folyó torkolatánál fogta őket.

Vuković és Ivanović (1971) említik a fajt a Jugoszlávia halfaunájában, a Sztruma macedón mellékfolyójaiból. Simonović (2001) valószínűnek tartotta jelenlétét a Sztruma folyó valamely Szerbiában eredő mellékfolyójában.

A faj bizonyító példánya csak 2007 júliusában került elő a Vardar egyik bal oldali mellékfolyójából, a Pesinya (Pčinja) folyóból alig 100 méterre a macedón határtól, a Sv. Prohor Pčinjski kolostor közelében (GPS kordináta: 42°19'38.32"N, 21°53'51.03"E). A bizonyító példány teljes testhossza (TL) 65.75 mm, standard testhossza (SL) 56.30 mm volt. Az úszókban D III 8, A III 6, P I 8, V I 5 úszósugarat számoltunk. A fajt a Magyarországon is széles körben elterjedt kövicsíktól (*Barbatula barbatula*) jól megkülönbözteti a bemetszett farokúszója (1. ábra).

1. ábra. *Barbatula bureschi* a Pcsinya folyó szerbiai szakaszáról
Fig. 1. *Barbatula bureschi* specimen caught in the Serbian section of Pčinja River

Az elmúlt egy hónap alatt több példánya is előkerült a Pcsinya szerbiai szakaszán, ami egyértelműen azt bizonyítja, hogy a faj fölfelé terjeszkedik a folyón.

A faj a IUCN veszélyeztetettségi kategorizálása szerint a legkevésbé veszélyeztetett (LC) kategóriába tartozik. A felmérés szerint viszont további átfogó kutatásokra lenne szükség a faj védelmének érdekében (Smith & Darwall, 2006).

Irodalom

- Georgiev, S. (2000): Stanje ihtiofaune rijeke Vardara u razdoblju od 1996. do 1999. *Ribarstvo*, 58, (3), 85-100.
- Georgiev, S. (2004): Sadašnje poznavanje endemizma ihtiofaune Republike Makedonije, *Ribarstvo*, 62, (2), 43-58.
- Simonović, P. (2001): Ribe Srbije. *Zavod za zaštitu prirode Srbije*, Beograd, pp. 247.
- Smith, K. G., Darwall, W. R. T. (Compilers) (2006): The Status and Distribution of Freshwater Fish Endemic to the Mediterranean Basin. *IUCN*, Gland, Switzerland and Cambridge, UK. v + 34 pp.
- Šedivá, A., Apostolou, A., Janko, K., Kohout, J., Kostov, V., Šanda, R. (2006): Genetic structure and distribution of *Barbatula bureschi* (Balitoridae, Nemacheilinae) and its phylogenetic position with respect to other European stone loaches, *3rd International Conference Loaches of the Genus Cobitis and Related Genera*, Šibenik, Croatia
- Vuković, T., Ivanović, B. (1971): Slatkovodne ribe Jugoslavije. *Zemaljski muzej BiH*, Sarajevo, pp. 268.